

Met therapietrouw bedoelen we: het op de goede manier opvolgen van het voorschrift van een arts. Therapietrouw is belangrijk omdat het de kans dat een behandeling werkt zo groot mogelijk maakt.

Hoe groot de therapietrouw van een patiënt is, meten we af aan de volgende zaken:

- 1. Hoe vaak zijn de medicijnen uiteindelijk toegediend?*
- 2. Is de kuur afgemaakt?*
- 3. Is de goede tijd tussen twee doseringen aangehouden (dit noemt men het doseringsinterval, bijvoorbeeld 2x daags, 3x daags etc.)?*
- 4. Is het medicijn op de juiste manier toegediend?*
- 5. Hoe vaak is het medicijn tussendoor 'vergeten'?*

Therapietrouw gaat helaas niet altijd goed

Therapietrouw kan best lastig zijn, of dat nu gaat om medicatie voor onszelf, kinderen of voor onze huisdieren. Uit de praktijk blijkt dat zowel bij mens als dier de therapietrouw niet zo hoog is. Bij mensen ligt deze tussen 40 en 70%. Het is meestal niet met opzet dat mensen zich niet aan het voorschrift van de arts houden. Vaak komt het doordat men het simpelweg vergeet in de dagelijkse drukte, weinig tijd heeft of niet echt gemotiveerd is om de medicatie vol te houden. Ook bij dieren gaat het in 40% van de gevallen niet helemaal goed. Kuren worden niet afgemaakt, tabletten tussendoor vergeten, in plaats van 3x daags wordt een tablet bijvoorbeeld maar 2x daags gegeven en soms worden medicijnen op de verkeerde manier gegeven (neusdruppels die bijvoorbeeld in de bek van de hond of kat ingegeven worden).

Waarom is therapietrouw zo belangrijk?

Als men zich niet aan het voorschrift van de arts houdt, kan dit allerlei vervelende gevolgen hebben. Bij een antibioticum kuur is het bijvoorbeeld heel belangrijk dat het medicijn vaak genoeg en op tijd gegeven wordt. Om goed te kunnen werken en de bacterie uit te schakelen, moet de hoeveelheid van het antibioticum in het bloed namelijk langere tijd boven een bepaalde waarde blijven. Geeft u het medicijn te weinig of niet vaak genoeg, dan werkt het niet.

Andere gevolgen van het niet opvolgen van het voorschrift van de arts kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Te weinig effect van de medicijnen
- Meer kans op terugkeren van het probleem (geen volledige genezing)
- Ontwenningssverschijnselen na plotseling stoppen met bepaalde medicijnen zoals corticosteroiden of middelen tegen epilepsie
- Therapie falen (het niet reageren van de ziekteverwekker op het medicijn) als gevolg van te lage dosering
- Twijfels over de werking van het medicijn
- Een vervolgbehandeling door het gebrek aan resultaat, die anders niet nodig was geweest.
- Overdosering en ongewenste bijwerkingen bij te hoge dosering of 'inhaal'-giften als men eens vergeten is het medicijn te geven.

Waarom is therapietrouw soms zo moeilijk?

Een week lang 1 maal daags een pilletje aan de hond geven is voor de meeste mensen niet zo lastig. Moeilijker wordt het bij langdurig terugkerende handelingen, zoals het levenslang één of twee keer per dag, op een vast tijdstip, toedienen van insuline aan uw hond of kat met suikerziekte.

Dat therapietrouw zo moeilijk kan zijn, kan verschillende oorzaken hebben:

De aard van de aandoening

Bij een lang durende, soms levenslange behandeling is het moeilijk om consequent door te blijven gaan met de medicatie. Maar ook bij aandoeningen die weinig symptomen geven of maar af en toe zichtbaar zijn, zodat het dier er niet zo veel last van lijkt te hebben, kan men al snel geneigd zijn om de medicatie te vergeten of af en toe een gift over te slaan. Als een aandoening maar heel langzaam geneest is dit soms een reden om het vertrouwen in het medicijn te verliezen. Maar een ziekte die heel snel over lijkt te zijn omdat de zichtbare symptomen afnemen, leidt er soms toe dat mensen te snel stoppen met een kuur terwijl de onderliggende ziekte nog niet helemaal bestreden is. Overleg dus altijd eerst met uw dierenarts of u mag stoppen.

Het type medicijn en de dosering

Het soort medicijn heeft invloed op hoe trouw men zich aan de doseringsinstructie houdt. Wanneer een medicijn meer dan twee keer per dag moet worden gegeven blijkt dit voor veel mensen lastig te zijn. Ook nadelen van het medicijn, zoals bijwerkingen of een vieze smaak waardoor het dier protesteert, kunnen een reden zijn om van het recept af te wijken. Bovendien kan het dan gebeuren dat het dier niet de volledige dosering binnenkrijgt. Als een medicijn op precieze tijden moet worden gegeven of niet tegelijk met het voer mag worden gegeven is het voor veel mensen moeilijk om dit in te passen in de dagelijkse routine. En soms speelt de vorm van het medicijn een rol: het is bijvoorbeeld niet eenvoudig om een kat een pilletje toe te dienen!

Het dier werkt niet altijd mee

Bij een dier dat protesteert tegen het toedienen van een medicijn is het moeilijk om de medicatie vol te houden. Dieren kunnen bijvoorbeeld agressief of juist bang reageren. Andere dieren zijn moeilijk vast te houden of hebben snel last van bijwerkingen. Dit zorgt ervoor dat mensen het eerder opgeven om hun dier het medicijn te geven dat de arts heeft voorgeschreven.

De eigenaar ziet het niet zitten

Een eigenaar die geen vertrouwen heeft in het medicijn of liever iets anders had gegeven, vindt het vaak veel lastiger om zich aan het voorschrift van een arts te houden. Daarnaast zijn mensen soms bang dat ze hun dier pijn doen of kunnen ze hun dier niet goed vasthouden om het medicijn toe te dienen. Soms zijn ze bang om zelf gebeten of gekrabd te worden.

Voor mensen die niet precies weten wat het medicijn doet en wat het doel van de medicatie is, is het minder duidelijk waarom zij door moeten gaan met de medicatie. En wie weinig tijd heeft, is geneigd om sneller een dosering over te slaan of te laat te geven.

De invloed van de dierenarts

Als een dierenarts niet duidelijk uitlegt en opschrijft wat het medicijn doet en hoe het gegeven moet worden, is het voor veel mensen lastig om zich aan het voorschrift te houden. Wie weinig vertrouwen heeft in de dierenarts zal bovendien sneller van het voorschrift voor medicatie afwijken. Het afspreken van een controleafspraak kan ook helpen om ervoor te zorgen dat men de instructie volgt: zonder controleafspraak is men eerder geneigd om van het voorschrift af te wijken.

Hoe kunt u er voor zorgen dat u de medicatie volhoudt?

Natuurlijk wilt u dat uw dier snel weer gezond is. Maar ondanks dat u weet dat u zich daarvoor beter aan het voorschrift van de dierenarts kunt houden, blijft het soms moeilijk om dit ook vol te houden. Om het uzelf zo gemakkelijk mogelijk te maken, zijn de volgende tips van belang:

Stel een duidelijk doel: weet wat u met het medicijn wilt bereiken.

Zorg ervoor dat u begrijpt wat het medicijn doet en wat de gevolgen zijn als u het niet of niet goed toedient. Vraag de dierenarts om uitleg en een bijsluiter. Het kan heel handig zijn om een schriftje mee te nemen en daar de belangrijke punten in op te schrijven, want als u met een ziek dier bij de arts staat is het moeilijk om alle informatie te onthouden.

Laat de dierenarts voordoen hoe u het medicijn moet geven en hoe u het dier daarbij vast moet houden. Heeft u assistentie nodig om het dier een medicijn te geven, vraag dan bijvoorbeeld een huisgenoot, kennis of buurvrouw om hulp.

Als de dierenarts u een medicijn geeft dat u lastig vindt om te geven, overleg dan met hem of haar of er geen andere mogelijkheden zijn. Soms kan een medicijn in een andere vorm worden gegeven waardoor het voor u gemakkelijker wordt het toe te dienen.

Help uzelf zodat u de medicatie niet kunt vergeten: zet bijvoorbeeld een alarm in uw mobiele telefoon of in de agenda op uw computer, schrijf op de kalender op welke dag u het medicijn moet geven en hang dit op een duidelijke plek.

Houd contact met uw dierenarts. Als er iets niet duidelijk is, als u bijwerkingen denkt te zien of als u twijfelt over de werking van het medicijn, bel dan de dierenartspraktijk of maak een afspraak om dit te bespreken. Maak een controleafspraak voor uw dier zodat de dierenarts kan beoordelen of het medicijn voldoende werkt.

Veilig omgaan met medicijnen

Zet de medicijnen van uw dier (en die van uzelf) altijd op een plaats waar uw dier er niet bij kan komen.

Bewaar ze bovendien op de juiste manier, in elk geval op een droge plek en uit de zon. Op de verpakking staat meestal of het medicijn bijvoorbeeld in de koelkast bewaard moet worden of juist niet; vraag dit anders na bij uw dierenarts.

Bewaar nooit overgebleven medicijnen voor uzelf of uw huisdier om te voorkomen dat:

- Resten van medicijnen worden gebruikt op een moment dat de oorspronkelijke klachten terug komen. De houdbaarheidsdatum kan verstreken zijn of misschien heeft u nu andere medicijnen nodig. Raadpleeg altijd eerst een (dieren-)arts voor u medicijnen geeft!
- Resten van medicijnen tot vergiftiging kunnen leiden van kinderen of dieren in huis.

Lever medicijnresten in bij uw apotheek of uw dierenarts. Gooi ze niet bij het gewone huisvuil: medicijnresten kunnen gevaarlijk zijn voor mensen en dieren of het milieu aantasten.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: maart 2013

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl